

Αναζήτηση

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ημερομηνία δημοσίευσης: 24-08-08

[Home page](#)
[ΑΓΟΡΕΣ](#)
[ΑΓΓΕΛΙΕΣ](#)
[ΕΝΤΥΠΗ ΕΚΔΟΣΗ](#)
ΑΡΧΕΙΟ
[Ημερομηνία](#)
24/08/2008
[- Πρώτη Σελίδα](#)
[- Πολιτική](#)
[- Οικονομία](#)
[- Ελλάδα](#)
[- Κόσμος](#)
[- Πολιτισμός](#)
[- Αθλητισμός](#)
[- Μόνιμες Στήλες](#)
[♦ Επιστήμη](#)
[♦ Τεχνολογία](#)
[♦ Αυτοκίνητο](#)
[♦ Real Estate](#)
[♦ Αφιέρωμα](#)
[♦ Αρχείο Εκδόσεων](#)
GOOD LIFE
[♦ Γυναίκα](#)
[♦ Ταξίδια](#)
[♦ Γεύσεις](#)
[♦ Σινεμά](#)
[♦ Θέατρο](#)
[♦ Μουσική](#)
[♦ Οίκο](#)
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
[♦ Χαρτοφυλάκια](#)
[♦ Newsletter](#)

Ιστορικός τάπητας με νεοκλασικά μοτίβα

Ενα αρχιτεκτονικό του εξέφρασε την εθνική συνείδηση της ελληνικής κοινωνίας του 19ου αι. και αποτυπώθηκε στην Αθήνα

Του Δημήτρη Φιλιππίδη

Ελένη Μπαστέα

Αθήνα 1834 -1896. Νεοκλασική Πολεοδομία & Εθνική Συνείδηση εκδ. Libro

Ο τίτλος αυτού του βιβλίου εξαρχής θέτει χρονικά όρια. Από την ίδρυση της πρωτεύουσας του νέου κράτους ως τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες. Και τα δύο όρια είναι «αναβιώσεις». Το πρώτο ως αυταπόδεικτη αναγέννηση της αρχαιότητας, που συμβολίζεται με τη χωρική εγκατάσταση της «Βασιλικής Καθέδρας» στην κοιτίδα του αρχαιοελληνικού πολιτισμού, την Αρχαία Αθήνα. Το δεύτερο σημαδεύει την αναγέννηση του αρχαίου αθλητικού πνεύματος, όπως εκφραζόταν στους Ολυμπιακούς Αγώνες της αρχαιότητας. Το πρώτο είναι για τον τόπο, το ένα και μοναδικό γεωγραφικό σημείο σε όλον τον κόσμο. Το δεύτερο είναι για το πνεύμα, το άυλο ιδανικό της συνυπαρξής των λαών.

Με τα μέτρα εκείνης της εποχής, αυτές οι φαντασιώσεις ήταν απόλυτα σαφείς και κατανοητές. Η μοντέρνα Ελλάδα, κομμένη και ραμμένη στα χνάρια των ευρωπαϊκών εθνών του 19ου αιώνα, έπρεπε να επινοήσει μια ιστορική συνέχεια. Αυτό είχαν επιδιώξει οι Προστάτες Δυνάμεις, ιωθώντας τα πράγματα ακριβώς εκεί που κατέληξαν. Ωστε να επιτευχθεί με κάθε θυσία η πολυπόθητη ένταξη της Ελλάδας στην «πεφωτισμένη» Ευρώπη της πρόδου και της επιστήμης. Και η Ελλάς, αιωνίως πάσχοντας να φτάσει ασθμαίνοντας τα «προπορευόμενα έθνη», λειτουργούσε ως υποβόητης της ιστορίας.

Επικίνδυνη αναίρεση

Τόπος λοιπόν και χρόνος, τα δύο κείρια συστατικά της ιστορίας. Και τα δύο να έχουν αναρθεί σε επικίνδυνο βαθμό από μια Ελλάδα διψασμένη για μια καινούργια ταυτότητα. Οπότε η Αθήνα δεν είναι τίποτε άλλο παρά το πεδίο πειραματισμού όπου συντελείται αυτός ο μέγιστος αγώνας ενάντια στη λογική και μάλιστα, εν ονόματι του ορθολογισμού. Ας θυμίσουμε ότι αυτά συμβαίνουν πολύ κοντά στα μεγάλα επαναστατικά κινήματα της Ευρώπης, από το 1789 ως το 1848, και τις αντιθέσεις της Παλινόρθωσης, στη σαρωτική εδραίωση της βιομηχανικής επανάστασης και στην επικράτηση του νεοκλασικισμού.

Ενός νεοκλασικισμού που υιοθετείται από την ελληνική κοινωνία και εφαρμόζεται στην Αθήνα - πρωτεύουσα. Ο τίτλος του βιβλίου εκφράζει με μεγάλη ακρίβεια αυτήν την αλληλουχία ανάμεσα στην επιστήμη οργάνωσης των πόλεων (την πολεοδομία) και στο συλλογικό ασυνείδητο που υποθάλλεται από την έννοια του περιούσιου έθνους (την εθνική συνείδηση). Η Ελένη Μπαστέα υφαίνει αυτόν τον ιστορικό τάπητα με μεγάλη μαεστρία. Τα μοτίβα του «τάπητα» μπορεί να είναι γνωστά, αλλά δεν παύουν να αποτελούν τη μυθολογική αφήγηση της «γέννησης ενός έθνους», που δεν παύει να μας συγκινεί. Δεν θα ήταν ιεροσυλία, αν συνέκρινα αυτό το ιστορικό με τις εξίσου γνωστές υποθέσεις του αρχαίου δράματος, θήματα της ειμαρμένης. Η Ιλαροτραγωδία της Αθήνας του 19ου αιώνα ήταν μια τέτοια παράσταση «δράματος», όπου από τα πρώτα λόγια μάντευε κανείς τι θα επακολουθούσε.

Αλλά αποτολμώντας μια τέτοια μεταφορά, από τον τόπο και τον ιστορικό χρόνο στην υπέρβασή τους μέσα από την επεξεργασία της δραματουργίας, εισβάλλουμε σε ένα άλλο επίπεδο ανάγνωσης αυτού του βιβλίου. Και δεν θα μπορούσε να γίνει αλλιώς, καθώς η συγγραφέας, αρχίζοντας τη διήγησή της, προτάσσει ένα άλλο «έργο μέσα στο έργο», δηλαδή την προσωπική της εμπλοκή στην υπόθεση. Ωσάν άλλος «κήρυκας» του αρχαίου δράματος, μας απευθύνει το λόγο και μιλά για την ταυτότητά της. Μας μιλά για τις παιδικές της αναμνήσεις από την Αθήνα, από την εικόνα που κουβαλούσε στη μνήμη της όλα αυτά τα χρόνια, ενώ την ίδια στιγμή, μας μιλάει για τη συμβολική θέση της Αθήνας στην Ελλάδα ως απόλυτο, κυριαρχικό κέντρο. Είναι μια Θεσσαλονικιά, μια επαρχιώτισσα που πολύ θα ήθελε να έχει γεννηθεί εδώ, στην Αθήνα, για να μπορεί να διεκδικήσει και να νομιμοποιήσει την ταύτιση μαζί της. Ασχολείται μαζί της με πάθος, γιατί, θεραπευόμενος το ιστορικό της υπόβαθρο, πιστεύει ότι θα ξεπεράσει την απώλειά της.

Προσωπική υπόθεση

Αν αυτά ακούγονται συγγενικά με τις τραγικές μεταθέσεις που αποτόλμησε το νέο ελληνικό κράτος με στόχο να εδραιώσει μια εθνική συνείδηση, ο παραλληλισμός δεν είναι διόλου τυχαίος. Η Ελένη Μπαστέα ξαναζεί τα εθνικά ρήγματα και τις διαμευσεις της Ελλάδας του 19ου αιώνα ως προσωπική υπόθεση. Αυτά τα βιώματα απλώνονται, χωρίς να διατυπώνονται ρητά στο βιβλίο, σε όλη την πιο πρόσφατη σταδιοδρομία της, με τη μακρόχρονη εγκατάστασή της στις ΗΠΑ, ακολουθώντας μια ακαδημαϊκή καριέρα.

Το βιβλίο δεν παύει ούτε λεπτό να είναι επίκαιρο και διδακτικό. Ενας από τους μηχανισμούς που χρησιμοποίησε είναι η συνεχής υπόμνηση ότι τα πράγματα είναι πολύπλοκα και αντιφατικά, και αν κάπου εισπράττουμε μια εμφανή τάση, την ίδια στιγμή θα πρέπει να περιμένουμε να εμφανιστεί και ο αντίλογος. Μας μαθαίνει να διαβάζουμε την ιστορία όχι σαν εξημερωμένο, λειασμένο πεδίο όπως συμβατικά θεωρείται. Εντοπίζοντας τις συγκρούσεις, καταγράφοντας την πάλη των ιδεών που εμπεριέχεται σε κάθε σκίρτημα της εθνικής συνείδησης, καταφέρει να μας φέρει πολύ πιο κοντά στο παρόν παρ' ό,τι θα συνέβαινε αν απλά μας παρότρυνε να ανακαλύψουμε συγγενικές με σήμερα κινήσεις.

[Εκτύπωση](#) | [e-mail](#)

Τελευταία Νέα

Πολιτική

- ΠΑΣΟΚ: "Θέλουμε το ταχύτερο δυνατό την στιγμή της λύτρωσης"
- Συναντήσεις Νίμιτς με εκπροσώπους Ελλάδα και ΠΓΔΜ

Πολιτισμός »

[Οικονομικές ειδήσεις](#) | [Γενικές ειδήσεις](#)
[Photonews](#)
[Εφημερίδες](#)
[Video](#)
[Αφιέρωματα](#)

ΑΡΧΕΙΟ - Εντυπη έκδοση

- Μαντόνα: «Αυτή δεν είμαι εγώ...»

- Μαντόνα, αυθεντική ή ψευδοθεά;

- «Πώς σχεδίασα το Μουσείο Ακρόπολης»

- Ο άνθρωπος πίσω από το είδωλο

- Η μνήμη σβήνει στη Σύρο

- Μαπίες στον κόσμο

- Η φόρμα είναι αποτέλεσμα, όχι αφετηρία

- Σπς βιτρίνες, όπου η τέχνη συναντά τη μόδα

ΣΚΗΝΕΣ

- Η τέχνη φέρνει πιο κοντά τους ανθρώπους

- Φτερουγίσματα σε παλιούς αιθέρες

- Ραβέλ, αλλά με γερμανική παιθαρχία

ΒΙΒΛΙΑ

- Ιστορικός τάπητας με νεοκλασικά μοτίβα

- Φοινικά μυστικά μιας κατ' όνομα καλής κοινωνίας

- Τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι κοινωνικές τάξεις

- Η χαμένη ψυχή της Κίνας

- Νέες εκδόσεις

- ΠΙΡΩΤΑ ΣΕ ΠΩΛΗΣΕΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΑ

- «Ορνιθες» στο Φεστιβάλ Υμηττού

- Τέχνη πέρα από την όραση

- Αφιέρωμα στην Κάλλας

- Ημερολόγιο

ΙΔΕΕΣ

- «Αλαζονική η Δύση έναντι του Ισλάμ»

ΜΟΥΣΙΚΗ

- «Διανύουμε νεοσυνητηρική περίοδο»